

Sosiaalialan ammattikorkeakoulujen verkostopäivät 7-8.4.2011
Tampereen ammattikorkeakoulu, Pyynikintien toimipiste
Pyynikintie 2 A, 33230 Tampere

Kansainvälisyys sosiaalialan koulutuksessa –työryhmä 7.4.2011
Puheenjohtaja Ulla-Maija Koivula, sihteerinä Marja Halme
Asiantuntijavieraana Johanna Moisio opetus- ja kulttuuriministeriöstä
Läsnä: 23 osallistujaa eri ammattikorkeakouluista

ASIAT

Kansainvälisyys koulutuksessa on laaja aihealue, josta on lyhyessä ajassa vaikea keskustella jäsentyneesti. Siksi ryhmän aluksi esittelykierroksen yhteydessä osallistujat valitsivat/ehdottivat uusia teemoja, joista tällä kertaa keskusteltaisiin. Seuraavassa on raportoitu kolme eniten ”ääniä” saanutta teemaa. Muita teemoja olisivat vielä olleet vieraskielinen sosiaalialan tutkinto, maahanmuuttajien asema suomenkielisessä koulutuksessa ja kansainväliset vaihdot koulutuksessa.

1. VIERASKIELISET OPINNOT JA KANSAINVÄLISET MODULIT SUOMENKIELISESSÄ KOULUTUKSESSA (kaksi alun perin erillistä teemaa yhdistettyinä)

Tiedusteltiin, onko ministeriöllä määrällisiä tai laadullisia tavoitteita kansainväliseen moduuliin/opintoihin tai vieraskielisiin opintoihin. Vastaus: ei ole vaan korkeakoulujen autonomian mukaisesti korkeakoulut päättävät itse. Tilastoinnissa vieraskielisen opetuksen määrää seurataan, mutta vaikka OKM edellyttää korkeakoulututkinnoissa kansainvälisyyttä, sitä ei ole määritelty joksikin laajuudeksi. Tilastoinnista keskusteltiin ja Johanna Moisio totesi, että seurantaa olisi kehitettävä myös laadulliseen suuntaan. Nyt mitataan kyllä vaihtoja ja vieraskielistä opetusta, mutta mittarit ovat vain määrällisiä.

Johanna Moisio totesi kuitenkin, että kaksoistutkinnot ovat tavoiteltavia. Lisäksi OKM panostaa kansainvälisyyteen: huolimatta taloudellisesta taantumasta taloudellinen tuki liikkuvuuden edistämiseksi saattaa olla noussussa, ehdotus n. 30 milj. euroa. Nähdään tuleeko se hallitusohjelmassa menemään läpi.

Kenelläkään keskusteluryhmässä mukana olleista amkeista ei ollut kaksoistutkintoa perustutkinnoissa. Diakissa sellainen on ylemmässä amk-tutkinnoissa.

Keskustelussa todettiin, että aito kv- korkeakoulu tarvitsee ulkomaalaisia opettajia ja opiskelijoita. Mutta tämän voi toteuttaa nykyisin myös tietoteknologian välityksellä (kv-moodle –kurssit, videoluennot).

Vertailtiin pakollisen kv-modulin laajuuksia nykyisessä suomenkielisessä sosionomi –tutkinnoissa. Määrät vaihtelivat 30 opintopisteestä muutamaaan. Laajin moduli oli Laureassa (30 op), Lahdessa moduli oli 18 opintopistettä. Turun amkissa toteutuu noin 10-15 op kansainvälisyyttä – siis ilman vaihtojaksosia. Jyväskylässä on määritelty englanniksi opiskeltavat opintojaksot, joita on yhteensä 30 op. Kemi-Tornion am-

kissa jokainen sosionomi –opiskelija tekee kv-osion, johon kuuluu mm. harjoittelua monikulttuuristen asiakkaiden kanssa. Diakissa laajuus on 10 op + harjoittelu.

Todettiin, että kv-osaaminen ei tarkoita vain vieraskielistä opetusta, vaan että jokaiseen opintojaksoon pitäisi sisällyttää myös kv-näkökulma ja esimerkiksi englanninkielistä kirjallisuutta. Laurean edustaja kertoi, että heillä ops-uudistuksessa koko ops sai ”kv-pesun” eli tarkistettiin ja uudistettiin ops siten, että kv-näkökulma otettiin huomioon: mm. globaali näkökulma, kirjallisuus jne.

Vieraskliesen kirjallisuuden määrää kannattaisi lisätä. Todettiin, että perustutukinnossa opiskelijoilla on kynnys lukea vieraskielistä materiaalia.

Kirjo kv-osiossa oli siis laaja. Myös se, mitä luetaan kansainvälisyydeksi vaihteli: osa laski mukaan kielioinnit, osa ei.

2. KANSAINVÄLINEN VAIHTO

Johanna Moisio totesi, ettei Suomeen ole ongelma saada vaihto-opiskelijoita. Vieraskieliset opinnot edesauttavat suomalaisia opiskelijoita lähtemään muualla opiskelemaan eli helpottavat vaihdon kynnystä. Tulevat/lähtevät –suhde on nykyisin 60/40% (kaikki ala). Pääkaupunkiseudulla on jo ongelmana saada asuntoja vaihtoon tuleville.

Kysyttiin myös, miten aktiivisesti opettajat liikkuvat vaihtojaksoillekin harvoille yksilöille. Saimaan amkista todettiin mm. että opettajien liikkuvuutta on kannustettu. Turun amkista todettiin, että opettajavaihdot toteutuvat osaamisen ja substanssin mukaisesti. Vaihtosisältöjä kytetään mielellään oleviin opintojaksoihin. Saimaan amkissa toteutetaan Cross cultural work –opintojaksoa, johon tulee opettajia ja opiskelijoita Pietarista. Näin toteutuu kansainvälisyys ja ymmärryksen rakentaminen puolin ja toisin.

3. KANSAINVÄLISYYS JA TYÖELÄMÄÄN INTEGROITUMINEN

Kysymyksiä: Miten helpotettaisiin maahanmuuttajien työelämään pääseminen? Kieli on yksi ja tärkeä asia, mutta tuskin ainoa.

Miten saada työelämä mukaan kehittämiseen, jotta voisimme yhdessä kehittää ja saada siten suotuisamman maaperän maahanmuuttajien työllistymiselle? Onko hyviä käytäntöjä?

Kemian amkilla oli hyviä kokemuksia kv-opiskelijoiden harjoitteluista ja työpaikoilla suhtaudutaan myönteisesti ja jo odottavat kv-opiskelijoita. Hamkin kokemukset olivat hyviä esim. kehitysvammaisten päivätoiminta –paikoista. Jyväskylän amkissa on ollut yhteistä työ-/harjoitteluohjaajien ja opettajien kielikoulutusta, jolla kv-opiskelijoiden harjoittelua ja työllistymistä on edistetty. Diakissa englanninkielisessä koulutuksessa harjoittelut yhtä aikaa ja siten että suomen- ja englanninkielisissä harjoittelijat ovat toimi-

neet rinnakkain. On tukenut, mutta on myös rasittanut suomenkielistä opiskelijaa. Tamkissa on esim. intensiivikurssien myötä herännyt kiinnostusta kv-opiskelijoihin.

Johanna Moisio informoi Valoa –hankkeesta, jossa on kehitetty hyviä käytänteitä asiaan. Infoa saa muutosvoima –sivuilta.

4. YHTEENVETO

Puheenjohtaja hahmotteli kansainvälisyys –kokonaisuuden, joka etenee asteittain syvemmälle ja laajemmalle.

Asteet kv-toiminnassa opsissa:

1. Kansainvälinen näkökulma opintojaksoilla (globaali näkökulma, kv-vertailut)
2. Vieraskielinen kirjallisuus opintojaksoilla
3. Kansainvälinen/monikulttuurinen moduli (esim. Kemi-Tornio amkin tapaan), joka sisältää teoria ja käytäntö –opintoja, mutta voi olla suomenkielistä
4. Vieraskielinen moduli (esim. intensiivikurssi –tyyppinen tai Saimaan amkin mukainen, kv-viikko)
5. Kansainvälinen vaihto- tai harjoittelujakso
6. Kansainvälinen TKI –hanke
7. Kaksoistutkinto

Laurean amk:n ”kv-pesu” on hyvä näkökulma opsien uudistamiseen.

Puheenjohtajan ehdotukselle siitä, että koottaisiin yhteen vertailusti, millaisia kansainvälisyys moduleita ja muita ops –ratkaisuja on eri amkeissa tehty, otettiin hyväksyvästi vastaan. Tavoitteena olisi vertailukehittäminen ja hyvien käytäntöjen vaihto. Ajatus sai kannatusta ja varsinkin, jos ministeriö linjaa, että kv-osio tulee pakolliseksi jokaisessa koulutusohjelmassa, tällainen vertailutyö kannattaisi. Todettiin, että amkit haluavat oppia toisiltaan eivätkä ole kilpailijoita toistensa kanssa.

Käytännön ehdotuksena todettiin vielä, että esimerkiksi lähiamkeissa vieraileva kansainvälinen asiantuntija voisi vierailla muuallakin ja esityksiä voi lähettää sähköisesti.

Aika ei riittänyt keskustelemaan vieraskielisestä koulutuksesta. Johanna Moisio totesi, että OKM:ssä on myös asetettu työryhmä pohtimaan ruotsinkielisen koulutuksen asemaa.